

Pasení v roce 2011

V uplynulém roce jsme se ve výkonnosti psů využívaných v pasení ovcí posunuli o velký stupeň nahoru. Této aktivitě se v ČR věnuje čím dál více lidí, nepase se jen s border koliemi, ale s čím dál více plemeny psů, zpřesňují se pravidla, roste i zájem sponzorů. A to je dobře, vždyť pasení je výborná zábava jak pro psy, tak pro jejich páničky. A dobře vycvičení psi jsou téměř nenahraditelní pomocníci na farmách ovcí i skotu.

Stohlavé stádo v Nivnici

Využití psů v pasení ovcí má ve světě i u nás dlouhou tradici, oficiálně se datuje již od roku 1873, kdy v severním Walesu v osadě Bala proběhla první zaznamenaná soutěž ovčáckých psů. První oficiální národní mistrovství v ovládní ovčáckých psů na území České republiky se konalo v roce 1973 v Nivnici na Moravě. To se soutěžilo v tradičním stylu se stohlavým stádem, ovce ovládali většinou němečtí ovčáci, skotské kolie a čuvači. V tzv. anglickém stylu s pěti ovci u nás proběhla první soutěž v roce 2000, to již se pracovalo jen s border koliemi. Dříve se tyto soutěže řídily výhradně pravidly ISDS (International Sheep Dog Society), od roku 2009 se konají i pod hlavičkou FCI a podle jejích pravidel. Od roku 2008 má Česká

Záběr ze školení v Martinkovicích. Ukázalo nám nové cesty, jak trénovat například brázdu.

republika také svého zástupce v FCI komisi pro pasení (Herding Dogs Commission).

Dvě desítky středisek pasení u nás

V současné době se na našem území pořádá ročně více než dvacet oficiálních akcí, zkoušek a soutěží, pod hlavičkou ISDS i FCI, ve stylu anglickém (nyní podle FCI nazývaném Collecting) i tradičním (Traditional). Konkurence roste závratným tempem. Ve výkonnosti se někteří naši borci začínají přibližovat těm ze západní

Evropy. Už se zúčastnili jak mistrovství Evropy (Continental), tak mistrovství světa. Uspěli tam i psi s průkazem původu FCI, i když tyto soutěže jsou hlavně doménou pracovních psů s průkazem původu ISDS. Pasení však není jen o soutěžení. Mnoho lidí používá své psy pro práci na farmě, mnoho lidí se psy pase pro potěšení psů a samozřejmě i pro potěšení své, protože je to dobré a zajímavé využití volného času. Je to také dobré využití pro mnoho lidí, kteří nemají své pozemky a své ovce, nebo jiná zvířata, se kterými se pase (indické běžce, kozy, skot). Ti jezdí na farmy a do tzv. výcvikových středisek, kde mohou trénovat své psy za úplatu. Takových středisek je již u nás téměř dvě desítky.

Ti nejlepší na mistrovství ČR v pasení v Collecting stylu v roce 2011

Změny na mezinárodní úrovni

Rok 2011 jsme zahajovali s informacemi ze zasedání FCI komise, které se konalo ve Švédsku. Nebyly moc příznivé. Zdálo se, že nově upřesněný výklad toho, kdo může v tradičním stylu získat čekatelství CACIT a tím i titul International Herding Champion, odradí od soutěžení mnoho lidí s plemeny psů, kteří nepatří mezi

Statistika

Celkový počet psů, kteří úspěšně složili zkoušku pasení nebo úspěšně dokončili soutěž v pasení v Collecting stylu, je přibližně stejný už tři roky, tedy po celou dobu, po kterou platí pravidla FCI. Co je ale potěšitelné, rychle se zvyšuje počet psů, kteří již soutěží v nejvyšší výkonnostní třídě (viz tabulka 1).

V tradičním stylu (viz tabulka 2) rychle roste nejen počet psů, kteří se na zkoušky a soutěže dostávají, ale i počet plemen, v roce 2011 jich bylo 22. Jen je stále ještě velmi vysoké procento zastoupení psů, kteří přijdou jen na zkoušky vloh (62 %). Potěšitelné je, že v roce 2011 již úspěšně dokončilo osm psů soutěž v nejvyšším výkonnostním stupni, tedy každý získal 60 a více procent bodů.

Z uvedeného není patrné bodové ohodnocení zkoušek. Věřte ale, že ačkoliv se hodnocení od rozhodčích s přibývajícím výkonností psů zpřísňuje (taková je nepsaná dohoda mezi nimi), bodové hodnocení psů bylo v porovnání s předchozím rokem opět vyšší. Procenta neúspěchů na zkouškách a soutěžích zůstávají v porovnání s předchozím rokem skoro stejná (viz tabulka 3).

V Collecting stylu je větší „úmrtnost“ v HWT a soutěži prvního výkonnostního stupně, v tradičním stylu na zkouškách vloh nebo v soutěži nejvyššího výkonnostního stupně. Většina border kolii vloh má, proto jim zkouška ZVOP nedělá problém, když už však mají ukázat stupeň výcviku, už se jim tolik nedaří. V tradičním stylu není příliš velký rozdíl mezi náročností zkoušky HWT a soutěží vyššího stupně. Vyšší „úmrtnost“ v nejvyšším výkonnostním stupni byla dána hlavně tím, že majitelé psů přihlásili své psy na CACT a CACIT soutěže více z prestižních důvodů než proto, že by měli natrénováno.

Školení v pasení

V roce minulém proběhly u nás dvě významné události, a to mistrovství ČR v pasení v Col-

lecting stylu v Rakousích u Turnova a v Traditional stylu v Martinkovicích. Významné na nich bylo to, že byly doplněny dvoudenním školením, které vedli vynikající rozhodčí a instruktoři pasení, Philippe Heintz z Francie a Wilfried Scheld z Německa. Od obou jsme se toho moc dozvěděli. Určitě nám jejich školení hodně pomohla v dalším vedení tréninku psů a zároveň ukázala našim rozhodčím, jak lépe práci psů v trialech posuzovat. Zejména v tradičním stylu jsme měli mnoho mylných představ o tom, jak má práce psa a psovoda vypadat a jak to nacvičit. (Psali jsme o nich v čísle 9/2011.)

Nejlepší z nejlepších

Stejně jako v předchozích letech, tak i za rok 2011 patří gratulace za nejlépe natrénované psy Miroslavu Koškovi, který s border kolii Jill (celým jménem Farlea Nan) získal titul šampion pasení BCCZ, s Glenem CACIT a titul mistr ČR, a s Nickem Miveko Res. CACIT. Naši zemí výborně reprezentoval na mistrovství Evropy Continental ve Švédsku Ivan Linhart s Trelas Redem, jako jediný z ČR svůj trial

Termíny pasení 2012

Akce FCI	
Termín	Místo, druh akce
17. 3.	Libhošť – ZVOP, HWT (Cs, Ts)
8. 5.	Martinkovice – školení rozhodčích a instruktorů pro Ts
12. – 13. 5.	Veveří – ZVOP, HWT (Cs, Ts)
12. – 13. 5.	Zasedání FCI komise pasení v Praze na ČZU Suchbát
26. – 27. 5.	Podkost – ZVOP (Ts, Cs), HWT, IHT1 (Cs)
9. – 10. 6.	Česká Rybná – ZVOP, HWT (v sobotu Cs, v neděli Ts)
16. – 17. 6.	Martinkovice – CACT, ZVOP, HWT, IHT2 – 3 (Cs) + ZVOP, HWT (Ts)
7. – 8. 7.	Martinkovice – CACT, ZVOP, HWT, IHT (Ts) + ZVOP, HWT, IHT1 (Cs)
11. – 12. 8.	Rakousy – jen trial T1 – 3, Pohár obce Rakousy
18. – 19. 8.	Vysoký Újezd – ZVOP, HWT, IHT1 (Cs, Ts)
25. – 26. 8.	Budišov nad Budišovkou – ZVOP, HWT, IHT1 – 2 (Cs, Ts)
31. 8.	Martinkovice – školení pro rozhodčí a instruktory (Ts i Cs)
1. – 2. 9.	Martinkovice – MR ČR, CACIT – ZVOP, HWT, IHT1 – 3 (Ts)
8. – 9. 9.	Libhošť – MR ČR, CACIT v IHT3, IHT1 – 2 (Cs)
30. 9.	Martinkovice – ZVOP pouze čuvači
13. – 14. 10.	Česká Rybná – ZVOP, HWT (v sobotu Cs, v neděli Ts)
20. – 21. 10.	Veveří, Nepomuk – ZVOP, HWT (Cs, Ts)
4. 11.	Libhošť – ZVOP, HWT, (Cs, Ts)
10. 11.	Seč, schůzka rozhodčích na setkání ovcáků SCHOK

Akce KPOP (ISDS)	
Termín	Místo, druh akce
21. 4.	Trněný Újezd – Pohár o Dámský Pantoflíček na ovčích
12. – 13. 5.	Přestavky u Čerčan – na jalovicích, dva stupně obtížnosti
30. 6. – 1. 7.	Huníkov – Huníkovský pohár, sobota krásy, neděle ovce
28. – 29. 7.	Čelina – MR ve farmářském stylu na ovčích
29. – 30. 9.	Koclířov – Czech Open, T3, kvalifikace na ME 2013
20. 10.	Tichá – MR na jalovicích

Tabulka 1: Collecting styl – počet úspěšně složených zkoušek

Rok	Počet akcí	ZVOP	HWT	IHT1	IHT2	IHT3	Celkem
2009	8	51	27	29	22	1	130
2010	11	57	26	29	5	7	124
2011	11	45	29	27	18	13	132
Celkem	30	153	82	85	45	21	386

Tabulka 2: Traditional styl – počet úspěšně složených zkoušek

Rok	Počet akcí	ZVOP	HWT	IHT1	IHT2	IHT3	Celkem
2009	4	51	9	11	0	0	71
2010	11	51	15	9	15	0	90
2011	8	64	16	15	2	8	105
Celkem	23	166	40	35	17	8	266

Tabulka 3: Procenta psů, kteří v roce 2011 na zkouškách a soutěžích neuspěli

Styl	ZVOP	HWT	IHT1	IHT2	IHT3	Průměr
Collecting	17	37	43	28	22	30
Traditional	26	11	21	0	33	24

úspěšně dokončil a odvezl si ocenění „Best Czech handler“. Navíc tato dvojice obsadila na mistrovství KPOP ve farmářském stylu třetí místo. V soutěžích ISDS kralovala Pavlína Mertová s fenou border kolie Bess. Stala se šampionkou pracovních psů a obsadila na mistrovství ČR v pasení v Rakousích u Turnova druhé místo. V tradičním stylu zazářila Zuzana Černá, když se svým velšskorgi cardigan Barbero Corlan Gi získala titul mistr ČR. Gratulace patří také Petře Čápkové s krátkosrstou kolii Alex Flying Ear a Kristině Hejdúkové s šeltii Essence Perla z Polabí. Jejich psům byl udělen titul šampion práce ČMKU, který získali zadáním 3x CACT v IHT3.

Na závěr bych chtěl poděkovat všem účastníkům zkoušek a soutěží za sportovní vystupování, pořadatelům za čas, který tomu věnovali, a sponzorům, bez jejichž příspěvků bychom rozhodně tolik akcí a na takové úrovni nemohli pořádat.

Radka Loučka ■

Foto: autor, J. Horský

tzv. pracovní plemena. Jak je vidět ze statistiky (viz dále), předpoklad se nenaplnil, počet psů i plemen psů soutěžících v tradičním stylu se ještě zvýšil. Z toho lze odvodit, že tzv. sběratelů titulů u nás zatím moc není.

A co se naopak nezměnilo...

Návrh komise schválit pro tyto psy čekatelství s jiným názvem (jako je např. v agility CACIAG) zatím neprošel. Argumentem z FCI bylo, že národní organizace zastřešující plemena, která do nomenklatury pracovních psů nepatří, nemají o otevření pracovní třídy na mezinárodních CACIB výstavách psů zájem, a tudíž nemají zájem ani na získání navrhovaných vyšších poct, i když pracovních. Kdyby totiž uznaly pro dané plemeno pracovní zkoušku a pracovní třídu, mohlo by se stát, že by zkouška byla vyžadována i pro chovnost. Neprošlo ani několik návrhů ohledně změn v mezinárodních soutěžních řádech. V době sestavování FCI řádů pro pasení v roce 2008 bylo totiž dohodnuto, že během prvních pěti let se budou měnit jen ve velmi výjimečných případech. To samo o sobě znamenalo, že jakékoliv změny brání hlavně formální důvody.

Česká národní pravidla

Na druhé straně FCI ponechalo členským zemím možnost pořádat zkoušky, soutěže a udělování titulů na národní úrovni podle vlastních řádů. Po konzultaci s ČMKU bylo rozhodnuto, že národní řády schválené v roce 2008 se měnit nebudou, i když je výklad mezinárodních

řádů trochu jiný. Zkoušky vloh (ZVOP) zůstaly v platnosti. Majitelé psů tak mají možnost ještě před tím, než přijdou na oficiální mezinárodní zkoušku FCI – HWT, vyzkoušet, zda jejich pes má pro ovládnání ovcí vlohy a jestli ovcím neublíží. Pro zkoušky, soutěže a jiné veřejné akce týkající se pasení ovcí platí i nadále český řád ochrany zvířat.

V pravidlech pro získání titulů CACT (čekatele národního pracovního šampiona) a následně titulu „Český šampion práce“ zůstalo, že mohou být přidělena všem ovčáckým, pasteveckým i honáckým plemenům psů patřícím v nomenklatuře FCI do skupin 1, 2 nebo 5 a že bude CACT udělováno psovi každého plemene samostatně, tedy samozřejmě bude-li mít z hlediska výkonnosti na to nárok.

Mezinárodní pravidla

Podle mezinárodních pravidel existuje jen jediná zkouška pasení, a to HWT (Herding Working Test). Její splnění opravňuje získání pracovního certifikátu. Při jeho předložení organizátorům výstavy lze vybraná plemena psů zařadit na výstavě psů do pracovní třídy. Soutěže jsou označeny IHT (International Herding Trial) a jsou vypisovány ve třech výkonnostních třídách. Na soutěžích v tzv. Collecting stylu, kde pes pase pět ovcí, lze zahlédnout jen border kolie nebo australské kelpie. Pro ostatní plemena je vyhrazen Traditional styl, kde pes pase deset ovcí. Pravidla platí od roku 2008. V ČR se podle nich začalo soutěžit v roce 2009.

Zuzana Černá, mistryně ČR v Traditional stylu, se svým psem plemene velškorgi cardigan – největší překvapení sezony

Proč vlastně pást? (A proč ne?)

Pasení je opravdu více a více populární, velké množství mých kamarádů a známých, které jsem dříve vidala se psem jen na parkuru agility či při klasickém výcviku, mi nyní posílá videa a fotky „Jak byli pást“... Proč? Na to jsem se zeptala slečny Zdeňky Čermákové. Mě, naprostého laika v tomto oboru, zaujala práce (nejdříve na fotografiích a pak na vyhledaných videích) jejího krásného německého ovčáka u stáda ovcí na jedné z akcí, o které jsme psali v č. 12/2011. Zavzpomínala jsem i s trochou nostalgie na dobu, kdy téměř výhradě toto plemeno u nás pracovalo u stád ovcí i krav a soutěžilo. Ale zpět k Samantě z Likonu, feně německého ovčáka, proč s ní tedy její panička začala pást?

Proč? Pasení nás obě baví víc než sportovní výcvik, kde psa neustále „komandujete“. Tady se pes může projevit sám. Celou dobu, co se věnuji kynologii, cvičím se svými psy jen sportovní kynologii. A tak jsem chtěla zkusit nějaký jiný sport. A pak jsem narazila na pasení. Moc se mi to líbilo, ale s mým prvním psem – křížencem rhodéského ridgebacka a německého ovčáka, jsem to bohužel nemohla zkusit, protože by to bylo asi spíš o lovu než o pasení... Pak jsem si pořídila německého ovčáka a hledala jsem nějaký doplňkový sport, který by jí bavil a kde by si trochu i „odpočinula“ od sportovky. Takže jsem konečně mohla zkusit pasení. Letos jsme tedy vyrazily k paní Horské na ekofarmu, kde jsme chtěly zkusit jen zkoušku vloh. Samantu to strašně chytlo a obě nás to moc baví. Je u oveček strašně spokojená a hezky pracuje. Určitě tedy budeme nadále pokračovat. A už přemýšlím, že časem si stádečko oveček i koupím...

V příštím čísle našeho časopisu si přečtete i další názory a zkušenosti majitelů psů různých plemen, kterým jsme položili stejnou otázku – proč pást? Nechcete nám napsat i vy na adresu redakce@pespritelcloveka.cz? Stanislava Jansová

Samanta z Likonu – německý ovčák, narozena 10. 9. 2008, o. Nickos Clark, m. Lentilka z Likonu, chov. L. Konůpková, maj. Z. Čermáková

Složené zkoušky z pasení: ZVOP, HWT TS, IHT1 TS – 1. místo, sportovní kynologie: ZZO, ZOP, ZPU1, ZVV1, FPr1 a záchranářská zkouška RH-E.